

FRDO INFO

Nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

Oktober 2007 – nr 34

Inhoud

- [1. Conferentie “Duurzame Ontwikkeling, onze toekomst?” Twintig jaar Brundtland-rapport](#)
- [2. Advies over een indicatorenset voor duurzame ontwikkeling](#)
- [3. Advies over een wijziging van het KB met betrekking tot het op de markt brengen en gebruiken van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten \(PFOS en arseen\)](#)
- [4. Advies Strategic Approach to International Chemicals Management \(SAICM\)](#)
- [5. Advies voor het Vooruitgangsverslag 2007 over de Lissabonstrategie – uitvoering van het Nationale hervormingsprogramma van België](#)
- [6. Activiteiten werkgroepen](#)

1. Conferentie “Duurzame Ontwikkeling, onze toekomst?” Twintig jaar Brundtland-rapport – Brussel, 17 oktober **INSCHRIJVING SLUIT AF OP 12 OKTOBER**

“Sustainable development is development that meets the need for the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs”. Wie kent deze definitie van duurzame ontwikkeling niet? Ze stond voor het eerst te lezen in het rapport "Our Common Future", in 1987 opgesteld in opdracht van de Verenigde Naties door de Wereldcommissie voor Milieu en Ontwikkeling, geleid door toenmalig premier van Noorwegen Gro Harlem Brundtland.

“Our common future”, beter bekend als het Brundtland-rapport, bezorgde duurzame ontwikkeling niet alleen een definitie, maar ook een ruim denkkader, en een beleidsproces met mijlpalen als de conferenties van Rio (1992) en Johannesburg (2002). Twintig jaar na publicatie heeft het rapport nog niet aan actualiteit of relevantie ingeboet. Daarom organiseert de FRDO een conferentie naar aanleiding van die verjaardag. Niet alleen om even terug te blikken, maar vooral om vooruit te kijken. Is duurzame ontwikkeling na twee decennia nog steeds “our common future”? Wat is reeds gerealiseerd, waar zijn meer inspanningen nodig, welke nieuwe uitdagingen stellen zich, hoe kunnen we ze aanpakken? Deze vragen worden behandeld zowel door één van de auteurs van het rapport als door een lid van de federale regering, die de invloed van het rapport op het beleid in ons land zal toelichten. Ook de visie van verschillende maatschappelijke groepen komt aan bod: we nodigen vertegenwoordigers uit die vertrouwd zijn met duurzame ontwikkeling en ons kunnen vertellen hoe deze visie zich in hun organisatie reeds vertaald heeft, en hoe dit verder kan bevorderd worden. Duurzame ontwikkeling is immers niet alleen een taak voor overheden, maar ook van de burger en zijn organisaties. Alle actoren dienen samen te werken voor een duurzame toekomst – ook dat stond twintig jaar geleden reeds in het Brundtland-rapport.

*De conferentie, in aanwezigheid van kroonprins Filip, vindt plaats in het Egmontpaleis te Brussel, op woensdag 17 oktober om 9 u. Onze website <http://www.frdob.be/nl/pubnl/sympnl/f2007brundtland/f2007brundtland.htm> bevat meer informatie over sprekers, locatie en inschrijving. De toegang is gratis, maar u dient u vooraf in te schrijven, **en dit laatste op vrijdag 12 oktober.***

2. Advies over een indicatorenset voor duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling vergt een transversaal beleid, waarbij economische, sociale en ecologische thema's geïntegreerd worden. Om een dergelijk beleid te kunnen voeren, zijn meetinstrumenten nodig: indicatoren om de feitelijke situatie in te schatten, niet-duurzame trends te identificeren, het

beleid te evalueren, toekomstscenario's uit te werken en de impact van maatregelen te voorspellen. De FRDO heeft in zijn adviezen steeds het belang onderstreept van dergelijke indicatoren, en pleit voor een nationaal instrumentenbord duurzame ontwikkeling, zoals dat reeds in enkele van onze buurlanden bestaat. Dit instrumentenbord dient een wezenlijk onderdeel te vormen van een nationale strategie voor duurzame ontwikkeling – een overkoepelende aanpak die voor een land als België, met zijn complexe bevoegdheidsverdeling, van cruciaal belang is.

In dit licht is de FRDO vorig jaar van start gegaan met een denkoefening rond het uitwerken van indicatoren voor duurzame ontwikkeling, als bijdrage vanuit het maatschappelijke middenveld tot een nationaal instrumentenbord. Omwille van die nationale dimensie heeft de raad ook de Gewesten en Gemeenschappen bij de gesprekken betrokken.

De werkzaamheden in de raad hebben zopas tot een advies geleid met een lijst van indicatoren opgebouwd rond tien thema's en drie niveaus. Dit levert veertien sleutelindicatoren op, aangevuld met verduidelijkende indicatoren en aanvullende indicatoren: *reëel BBP per capita, totale factorproductiviteit, graad van ondernemerschap, armoederisico, langdurige werkloosheid, afhankelijkheidspercentage van bejaarden, levensverwachting in goede gezondheid, uitstoot van broeikasgassen, index van de grondstoffenstroom (te ontwikkelen), biodiversiteitsindex, indicator van verzadiging van transportnetwerken, ratio openbare schuld/BBP, percentage ontwikkelingshulp, indicator voor globalisering (te ontwikkelen).*

De FRDO benadrukt dat deze lijst in zijn geheel moet worden bekeken om de stand van zaken van duurzame ontwikkeling in België te kunnen meten, en dat deze lijst geenszins definitief is: het gaat om een eerste voorstel dat de raad later nog zal verfijnen. Bovendien moeten bepaalde indicatoren nog worden ontwikkeld of verbeterd.

De raad hoopt dat dit advies een nieuwe impuls vormt voor de uitwerking van een nationale strategie voor duurzame ontwikkeling, en is bereid actief bij te dragen tot de indicatorenset die in dit kader ontwikkeld zou worden.

Dit advies op eigen initiatief werd met één tegenstem goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 28 september. Klik hier voor de volledige tekst van het advies op onze website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2007a015n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

3. Advies over een wijziging van het KB met betrekking tot het op de markt brengen en gebruiken van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (PFOS en arseen)

De Europese richtlijn inzake de beperking van het op de markt brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten wordt regelmatig aangepast op basis van geactualiseerde informatie over de schadelijkheid van stoffen. Zo was er recent een aanpassing voor het gebruik van perfluorooctaansulfonaten (PFOS) en arseenverbindingen. Deze wijzigingen op EU-niveau dienen omgezet in Belgisch recht. In uitvoering van de wet over de productnormen werd de FRDO hierbij om advies gevraagd door minister van leefmilieu Bruno Tobback.

Wat de PFOS betreft, beoogt de wetwijziging geharmoniseerde voorschriften in te voeren in de interne markt en een hoog beschermingsniveau voor de menselijke gezondheid en het milieu te waarborgen.

De nieuwe richtlijn voor arseenverbindingen harmoniseert de wetgeving rond het gebruik van deze stoffen als biocide voor de behandeling van hout, onder meer waar het gaat om de tweedehandsmarkt. Eén bepaling uit de richtlijn laat de keuze aan de lidstaten om met een bepaalde soort koper-, chroom of arseenoplossing behandeld hout toe te laten dat vóór 30 september 2007 in de Gemeenschap in gebruik was;

- voor gebruik of hergebruik voor eerder vermelde toepassingen,
- voor de tweedehandsmarkt voor eerder vermelde toepassingen.

Deze toepassingen betreffen bijvoorbeeld utiliteitsbouw, bruggen, telefoon- en elektriciteitspalen.

De FRDO stelt vast dat het ontwerp-KB dat ter advies voorligt, een correcte omzetting is van beide richtlijnen. De raad vraagt dat de omzetting van de bepaling uit de richtlijn inzake arseenverbindingen wordt aangepast: niet alleen het op de tweedehandsmarkt brengen van dit zo behandelde hout, maar ook het gebruik en hergebruik ervan zou toegelaten moeten zijn. Dit maakt het mogelijk de levensduur te verlengen van het product.

Dit advies werd in consensus goedgekeurd op de Algemene Vergadering van 28 september. Klik hier voor de volledige tekst van het advies op onze website:
<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2007a14n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

4. Advies over het Mondiale Actieplan van de Strategic Approach to International Chemicals Management (SAICM)

Op 6 februari 2002 keurde het Global Ministerial Environmental Forum van UNEP (*United Nation Environmental Programme*) de *Strategic Approach to International Chemicals Management* (SAICM) goed. Op de Wereldtop over Duurzame Ontwikkeling in Johannesburg (september 2002) werd SAICM nog eens bekrachtigd en werd ook volgende doelstelling uit SAICM hernomen: *“Deze strategie heeft als doel een rationeel beheer van chemische producten te realiseren zodat tegen 2020 de nefaste gevolgen van het gebruik van chemische producten voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu tot een minimum zijn herleid.”*

In 2009 moet België een rapport afleveren over welke maatregelen het neemt in het kader van SAICM. Om dit opvolgingsrapport voor te bereiden, wenst de overheid te weten welke acties reeds in België in uitvoering of in voorbereiding zijn, en aan welke prioriteit moeten worden gegeven. Op 1 juni 2007 vroeg Minister Tobback de raad om advies in dit verband.

In zijn advies stelt de raad vast dat er een spanningsveld bestaat tussen het vrijwillige karakter van de verbintenissen uit het Mondiaal Actieplan enerzijds en de overeengekomen doelstellingen voor 2020. De raad vindt het aangewezen dat er in het SAICM-proces een trajectplanning wordt afgesproken met een indicatie van de betrokken partijen en de vereiste middelen met een tussentijdse evaluatie.

De uitvoering van bestaande internationale verdragen inzake chemische stoffen zou in een aantal gevallen moet worden versterkt. België zou de conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie over de risico's verbonden aan chemische stoffen op de arbeidsplaats moeten ratificeren.

Technische en financiële bijstand verlenen aan de landen die er het meeste nood aan hebben, is volgens de raad een prioriteit voor de Belgische overheid, gezien de grote kloof tussen de geïndustrialiseerde wereld en de minst ontwikkelde landen inzake het beheer van chemische stoffen. De Belgische ontwikkelingssamenwerking zou de nationale profielen van zijn partnerlanden, - een evaluatie van het beheer van chemische producten in een land om lacunes te kunnen vaststellen en prioriteiten te stellen - moeten aanwenden om er het totstandkomen van een nationale strategie chemische beheer te stimuleren en via een participatief proces te ondersteunen.

De raad meent dat de Belgische overheid erop moet toezien dat beste praktijken inzake productie, distributie, handel, gebruik en verwijdering van chemische stoffen worden aangemoedigd, of waar nodig en mogelijk worden opgelegd. Verder onderstreept de FRDO het belang van controle, inspectie en toezicht om de opvolging van afgesproken maatregelen te verzekeren.

Duurzaam beheer van chemische stoffen lijkt de raad een meer aangewezen terminologie dan een rationeel beheer van stoffen. Deze term legt meer de nadruk op een geïntegreerde aanpak, op participatie en een streven naar win-winsituaties zowel op milieuvlak en op sociaal vak als op economisch gebied.

Tenslotte hoopt de FRDO dat REACH gelijke spelregels zal bevorderen over de hele wereld. De raad acht het nuttig dat de ontwikkelingslanden worden geïnformeerd over de gevolgen en de voordelen die REACH zal teweegbrengen.

Dit advies werd in consensus goedgekeurd op de Algemene Vergadering van 28 september. Klik hier voor de volledige tekst van het advies op onze website:
<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2007a13n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

5. Advies voor het Vooruitgangsverslag 2007 over de Lissabonstrategie – uitvoering van het Nationale hervormingsprogramma van België

In 2005 keurde de Europese raad de hernieuwde Lissabon-strategie “voor groei en jobs” goed. In de nieuwe benadering krijgen de lidstaten een belangrijke rol toebedeeld. Zij dienen een Nationaal

Hervormingsprogramma (NHP) op te stellen (driejaarlijks) en jaarlijks te rapporteren over de vooruitgang op dit vlak.

De FRDO werd door de Eerste Minister in 2005 om advies gevraagd voor het Belgische NHP, en in 2006 voor het eerste Vooruitgangsrapport. In juni van dit jaar ontving de raad een adviesvraag voor het tweede Vooruitgangsrapport.

In zijn advies vraagt de FRDO dat het vooruitgangsverslag 2007 van België over de Lissabonstrategie:

- Opgesteld wordt door een breed gamma actoren, die de drie dimensies van de Lissabonstrategie vertegenwoordigen – inclusief Leefmilieu
- Expliciet verwijst naar en een band legt met de beleidsprocessen op het vlak van duurzame ontwikkeling in ons land (o.a. de nationale strategie duurzame ontwikkeling)
- Verslag uitbrengt over de vorderingen inzake de “nationale strategie voor de promotie van duurzame productie- en consumptiepatronen” en het “nationaal actieplan voor groene openbare aankopen”. Hierbij dient vermeldt hoe ons land zijn zwakke positie op het vlak van duurzame overheidsaankopen kan verbeteren
- Weergeeft wat de kansen en de risico's zijn op het vlak van groene fiscaliteit in ons land
- Aandacht besteedt aan de duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) als instrument voor de integratie van de economische, sociale en ecologische doelstellingen van de Lissabon-strategie
- Dieper ingaat op het innovatiebeleid van ons land
- In dit kader uitgebreid rapporteert over het nationale “Environmental Technology Action Plan” (ETAP)
- Een overkoepelende en geïntegreerde aanpak van eco-innovatie in ons land bepleit, als antwoord op de maatschappelijke uitdagingen die zich stellen, en een Commissie van overheden en actoren in het leven roept om dit vorm te geven
- Hierbij zowel aandacht besteedt aan een beleid om het aanbod te stimuleren (o.a. via financiering van onderzoek & ontwikkeling en van marktintroductie van innovatieve producten) als om de vraag te bevorderen.

Dit advies werd via schriftelijke procedure in consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 31/8. Klik hier voor de volledige tekst van het advies op onze website:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2007a12n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

6. Activiteiten werkgroepen

Werkgroep Strategieën voor Duurzame Ontwikkeling

De werkgroep is samen met de werkgroep sensibilisatie en communicatie betrokken bij de voorbereiding van het draagvlakonderzoek duurzame ontwikkeling 2008 van de FRDO.

Werkgroep Energie en Klimaat

Voor het jaarlijkse forum van de FRDO in 2008 wordt het thema “klimaat en energie” voorgesteld, en de werkgroep zal meewerken aan een voorstel in dit verband.

Werkgroep Internationale Betrekkingen

De WG heeft op 3 oktober een intern FRDO-seminarie georganiseerd rond de knelpunten en maatschappelijke keuzes in verband met biomassa, met als sprekers Justus von Geibler (Wuppertal Institute), Gustav Resch (Vienna university), Richard Doornbosch (OESO) en Kyriakos Maniatis (Europese Commissie). De presentaties van deze sprekers zijn op onze website beschikbaar:

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/sympnl/s2007biomassa/s2007biomassa.htm>

Werkgroep Productnormen

Deze werkgroep bereidde een advies voor over Strategic Approach to International Chemicals Management (SAICM, zie 4), en over 2 ontwerp-KB's ter omzetting van Europese richtlijnen (zie 3).

Werkgroep Sensibilisatie en Communicatie

De werkgroep is samen met de werkgroep Strategieën betrokken bij de voorbereiding van het draagvlakonderzoek duurzame ontwikkeling 2008 van de FRDO. Verder organiseerde hij eind september een perslunch met de communicatieverantwoordelijken van de verschillende ledenorganisaties.

Werkgroep Wetenschappelijk onderzoek

De werkgroep heeft net een advies op eigen initiatief afgerond over indicatoren voor duurzame ontwikkeling (zie 2).

[Terug naar inhoud](#)

FRDO INFO is de nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO). De FRDO geeft adviezen aan de Belgische federale overheid over het beleid inzake duurzame ontwikkeling. De raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.

Overname van artikelen uit FRDO INFO met bronvermelding is toegestaan.

Adres: Ernest Blérotstraat 17, B-1070 Brussel, België

Tel.: +32 (0)2 7433150

Fax: +32 (0)2 7433159

<http://www.frdo-cfdd.be>

mail@frdo-cfdd.be

Indien u deze gratis nieuwsbrief niet rechtstreeks in uw mailbox hebt gekregen, kunt u zich abonneren door een mail te sturen naar het adres hierboven met vermelding van naam, (eventueel) organisatie, adres en mailadres, en als onderwerp (subject) "abonnement". Gelieve ook te vermelden of u FRDO INFO in het Nederlands of het Frans wenst. Wil u de nieuwsbrief niet langer ontvangen, vermeld dan "uitschrijven" als onderwerp in de mail.